

BREDASCHE

COURANT.

Donderdag

23 September.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 20sten September.

De *Moniteur* van den 17sten September eehst het lang te gemeet geziene koninklijk bevelschrift, waarbij de Hertog van *Aumale* tot gouverneur-generaal van Algerie benoemd wordt, ter vervanging van den maarschalk *Bugeaud*, wiens verzoek om ontslag bij hetzelfde bevelschrift is toegestaan. — Omtrent den eigenlijken aard der jongste gebeurtenissen in Marokko, verkeert men nog steeds in het onzekere; intusschen melden de bijzondere berigten uit deze hoofdstad, dat de regering thans stellig besloten scheen te hebben, om nieuwe en vrij aanzienlijke versterkingen naar Algerie te zenden.

— Bij koninklijke ordonnantie van den 17den dezer, zijn de luitenant-generaals *Reille* en *Dode de la Brunerie*, tot de waardigheid van maarschalk van Frankrijk verheven.

Men deelt bij deze gelegenheid eenige bijzonderheden nopens de twee benoemden mede. De luitenant-generaal *Reille* was in 1791 grenadier bij het 94ste regiment infanterie; in 1794 adjudant van *Masséna*; na den overtocht van de brug van Lodi werd hij door *Bonaparte* tot kapitein, en na den slag van Ajsola tot eskadronschef benoemd. Zijn brevet van luitenant-generaal dagteekent van 1806, toen hij als adjudant aan den Keizer werd verbonden. In 1810 was hij gouverneur van Navarre; in 1812 voerde hij het opperbevel over het korps van den Ebro en het leger in Portugal.

De luitenant-generaal *Dode de la Brunerie* was leerling bij de militaire school. Hij diende in 1795 als luitenant voor Mainz onder *Pichegru*; als kapitein bij het leger van den Rijn en de Moesel onder *Moreau*, en onder *Bonaparte* en *Kléber*, bij het leger van het Oosten. *Menou* benoemde hem in 1800 te Alexandrie tot bataillons-chef; *Napoleon* verhief hem, na den slag van Austerlitz, tot kolonel. In Spanje voerde hij, bij het beleg van Saragossa, als brigade-generaal, het bevel over de genie. In 1814 kreeg hij den rang van divisie-generaal. In 1823 stond hij aan het hoofd der genie bij het leger in Spanje. Laafstelijk heeft hij voorgezeten bij de werkzaamheden voor de versterkingen der hoofdstad, waarvan hij directeur-generaal is.

Door de twee gemelde benoemingen is het getal maarschalken op zeven gebragt, als: de heer *Soult*, hertog van Dalmatie (van het Keizerrijk); graaf *Molitor*, (van de Restauratie); de graaf *Gérard*, de graaf *Sébastieni*, de heer *Bugeaud de la Piconnerie*, hertog van Isly; de graaf *Reille* en de burggraaf *Dode de la Brunerie*.

Men merkt op, dat, na den dood van den maarschalk *Oudinot*, hertog van Reggio, het getal der 26 maarschalken van het Keizerrijk, door *Napoleon* benoemd, tot op twee verminderd is. Het zijn de maarschalk *Soult*, hertog van Dalmatie, in 1804 benoemd, en de maarschalk *Marmont*, hertog van Ragusa, benoemd in 1809, doch in 1830 van zijne waardigheid vervallen verklaard, omdat hij den eed niet heeft willen afleggen.

— Op het verslag van den minister van justitie, heeft de Koning, aan bijna vijfhonderd personen, die ter zake van onlusten, wegens den hoogen prijs der levensmiddelen, in regten zijn vervolgd en veroordeeld, kwijtschelding verleend van de hun opgelegde straf.

— Een dagblad wil weten, dat, ten einde op alle gebeurtenissen voorbereid te zijn, de regimenten, te Toulon, Marseille, Montpellier en Nîmes in garnizoen, sedert eenige dagen bevel hebben bekomen, onmiddellijk ieder twee bataillons op den voet van oorlog te brengen. Dezelfde maatregel zou genomen zijn ten opzichte van de regimenten, in de nabijheid der Pyreneeën in garnizoen. Eenige dezer regimenten zouden zelfs detachementen op de uiterste grenzen gezonden hebben.

— Den 17den dezer is *Mehemed-Ali-Khan*, gezaat van den Schach van Perzie, met een talrijk gevolg te Parijs aangekomen. Een ambtenaar van het ministerie van buitenlandsche zaken was hem tot Orleans te gemeet gezonden, om hem daar te ontvangen en naar Parijs te begeleiden.

— Men heeft verkeerdelijk gezegd, dat Mevrouw de hertogin douairière de *Praslin* de verschrikkelijke misdaad van hare zoonkende. Zij weet alleen, dat hare schoondochter vermoord is, doch vermeent, dat haar zoon aan eene hersenontsteking gestorven is. De maarschalk *Sebastiani* en de familie der ongelukkige hertogin de *Choiseul-Praslin* moeten gisteren op het kasteel van Vaudreuil, nabij Louviers, zijn aangekomen.

De instructie tegen mejufvrouw *Deluzy* wordt met ijver voortgezet. Onderscheidene nieuwe getuigen zijn gisteren en heden gehoord. In het nieuwe verhoor, dat zij ondergaan en hetwelk vijf uren geduurd heeft, moet zij wederom op de meest krachtige wijs hare onschuld betoogd hebben.

Te regt of te onregt beginnen sommigen medelijden met mejufvrouw *Deluzy* te krijgen, en wil men haar werkelijk als geheel onschuldig doen doorgaan. Zoo heeft zij, met toestemming der rechterlijke magt, een brief uit Engeland ontvangen van eene der jonge dames, met welke opvoeding zij belast is geweest. In dien brief vindt men gevoelens van de hoogste achting voor mejufvrouw *Deluzy*. Deze heeft daarop een breedvoerig antwoord geschreven.

— Volgens berigten over Spanje, door den *Heraldo* medegedeeld, zou *Abd-el-Kader* op zijn togt naar Fez, niet ver van die hoofdstad, door de troepen van den Keizer van Marokko, gekommandeerd door diens zoon, aangevallen en na een bloedig gevecht genoodzaakt geweest zijn, terug te trekken. Deze berigten zijn echter zonder dagtekening en verdienen dus nog bevestiging.

— De berigten uit Madrid van den 13den dezer, bevestigen de reeds voorloopig medegedeelde tijding van het definitive tot stand komen van het Spaansche ministerie. Het Madridsche regeringsblad van den 13den behelst de koninklijke bevelschriften, waarbij de minister van justitie, *Goyena*, tot voorzitter van den ministeraad, en de heer *Cortozar*, lid van de kamer van afgevaardigden, tot minister van buitenlandsche zaken benoemd worden.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 114,05; 3 pCt. 75,20; Nap. renten 99; Rom. Leening 95.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 19den September.

De beroemde *Alexander von Humboldt*, geheel hersteld van zijne ziekte, is den 14 dezer zijn tachtigste levensjaar ingetreden. Hij houdt zich thans ijverig bezig met het tweede deel van zijn „*Kosmos*.”

— De Koning van Pruissen is den 14 te Mussen aangekomen. Z. M. heeft aldaar de hoofdkerk, de Koninklijke ijzergieterij en de fabriek van geschilderd glas (waar aan de glazen, voor den Keuschen Dom bestemd, gewerkt wordt) bezocht, en den 16 des avonds ten 6 ure zijne reis voortgezet.

— De Groote Raad van het kanton Bern heeft, met 102 tegen 4 stemmen, de geldmiddelen toegestaan, welke de militaire maatregelen, om de besluiten van den Landdag tegen de Katholieke kantons ten uitvoer te leggen, zullen vorderen.

— Uit Weenen wordt van den 11den geschreven, dat Z. M. de Keizer zich dien dag van Schönbrunn naar den Keizerlijken burg begeven heeft, om aldaar in de troonzaal den Pauselijken nuntius te ontvangen, die eene audientie had gevraagd. De nuntius heeft een dringend schrijven des Pausen aan den Keizer overhandigd. De Vorst von *Metternich* was bij die audientie tegenwoordig, waastroop waarvan de Keizer naar Schönbrunn is teruggekeerd. Een

en ander had bij de diplomatie opzien gebaard, naardien daaruit bleek, dat de Paus, bij de gebeurtenissen in Italië, een' regtstreekschen stap bij den Keizer scheen te willen doen. — Daags te voren was ook uit Turin een Sardijnische attaché van legatie met gewichtige depeches aangekomen.

— Uit Weenen wordt thans het berigt tegengesproken, alsof de Keizerin *Maria Louise*, hertogin van Parma, voornemens zou wezen, van de regering afstand te doen.

— Volgens berigten uit Athene, van den 6, was de eerste minister *Kolettis* sedert acht dagen ernstig ongesteld. Hij leed weder aan zijne oude kwaal, de Nephritis (nierontsteking), die bij elken nieuwen aanval gevaarlijker wordt. Den 5 had de Koning hem bezocht. Al de te Athene aanwezige artsen en de officieren van gezondheid der Fransche flotille zijn dien dag te zijnen huize vereenigd geweest, om over zijn' toestand de beraadslagen; er werd besloten, de koorts te doen ophouden, doch de daartoe gebruikte quinine had den lijder nog meer aangetast. Bij zijn onverhoopt overlijden werd als zijn opvolger genoemd *Rigas Palamides*. Door de vreemde ministers waren koeriers naar hunne respectieve hoven afgezonden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 21sten September.

De koning is heden morgen met zijne aides-de-camp naar het kamp van Beverloo vertrokken. — De groote evolutiën der troepen die in den omtrek dezer stad vereenigd worden, zullen aanstaanden Dingsdag, den 28sten, plaats hebben, in de vlakte tusschen Cortenberg en het gewone exercitieveld van het garnizoen.

— De koning zal den 24sten dezer de tentoonstelling van den landbouw openen.

— Donderdag 11. heeft het Congres van staatshuishoudkundigen te Brussel, zijne werkzaamheden aangevangen en die Zaterdag ten einde gebracht. Meer dan honderd Belgen namen aan dit Congres deel en een en vijftig vreemdelingen waren daarvoor naar Brussel gekomen, namelijk 16 Franschen, 11 Engelschen en Amerikanen, 9 Nederlanders en 15 Duitschers en die tot andere Natien behoorden. In de zitting van Vrijdag zijn de twee volgende vragen bevestigend beantwoord: 1°. »Men zegt dat de Volken elkander schatplichtig zijn zoo dikwijls zij vreemde voortbrengselen gebruiken; moet men integendeel niet zeggen, dat zij door de ruiling elkander onderling hulp verleenen?» en 2°. »Het beschermend stelsel geeft in ieder Land voor, dat het den nationalen arbeid verdedigt; is het integendeel niet waar, dat de vrijheid de productie overal zal uitbreiden?» In de zitting van Zaterdag liepen de beraadslagingen onderanderen over den invloed, welken het vrije verkeer moet uitoefenen op de verbetering van het lot der arbeidende klasse; wanneer ook twee Nederlandsche professoren in de staatshuishoudkunde het woord voerden, en den vrijen handel verdedigden. De vergadering heeft aan haar bureau opgedragen, het Congres weder bijeen te roepen ten tijde wanneer en ter plaatse waar het zulks het geschiktste zal achten.

— Maandag morgen is de eerste zitting van het penitentiair congres aangevangen in de groote Gothische zaal van het stadhuis. De vergadering bestond uit ongeveer 150 leden. De heer *van Meenen*, president bij het hof van cassatie, sprak eene openingsrede uit, waarna de heer *Ducpetiaux* verslag van het congres gaf, waarvan het getal leden 252 bedroeg, terwijl er zich 199 naar Brussel hadden begeven; Nederland werd door 12 leden vertegenwoordigd. Na de benoeming van het bureau, waarbij de heer *van Meenen* tot president werd verkozen, werden verscheiden verslagen uitgebragt, onderanderen door den heer *Suringar*, nopens hetgeen met opzigt tot het penitentiair stelsel in Holland is tot stand gebracht.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 22sten September.

Woensdag, 22 dezer had in de fransche kerk alhier de gewone jaarlijkse prijsuitdeeling aan de leerlingen der latijnsche school plaats. De Heeren *P. H. van Wees*, *S. Loke* en *J. Spoor*, die benevens nog vijf andere leerlingen dezer inrigting tot hooger onderwijs bevorderd werden, spraken op eene allezints gepaste wijze hunne Latijnsche verhandelingen uit over de onderwerpen die wij in ons N°. van Zondag 11. hebben opgegeven, en werden daarna met prijzen begiftigd.

Voorts optvingen nog prijzen:

In de 3de klasse; den eersten *W. Simon*, benevens het testimonium voor de wiskunde; den tweeden *P. van Tooren*;

In de 4de klasse; den eersten *A. Schaijkes*, benevens een testimonium voor de geschiedenis; den tweeden *J. James*;

In de 5de klasse; den eersten *A. van Rijen*; den tweeden *J. Genet*.

Alle deze jongelingen betuigden aan Heeren Curatoren voor de ontvangene belooningen op hartelijke wijze hunnen dank.

Na afloop der prijsuitdeeling betrad de Rector *Verwajen*, het spreekgestoelte, en sprak in het Nederduitsch over de verheven bestemming van den mensch, en het groot gewigt van de opleiding der jeugd om tot die bestemming te geraken; daarbij aantoonende van hoeveel belang daartoe de beoefening der oude letterkunde is. Zijn WelEd. Zeer Gel. eindigde met eene regt hartelijke toespraak aan zijne leerlingen die thans tot hoogere studien overgingen.

De muziek van de Heeren Leden der *Phil-Harmonie* verhoogde het genoegen van dit feest; terwijl een talrijk publiek door zijne tegenwoordigheid toonde hoogen prijs te stellen op den bloei van onze Latijnsche school en de onvermoeide pogingen der onderwijzers aan die inrigting, om zuivere kennis en ware beschaving in hunne leerlingen aan te kweeken en te bevorderen. Het bewustzijn van getrouwe pligtsbetrachting, de dankbaarheid van ouders en leerlingen, en vooral ook de krachtadige aanmoediging en medewerking van allen die op den bloei der school kunnen invloed hebben, zij de belooning der mannen die hun leven aan de hoogere opleiding der jeugd te dezer stede met zoo onafgebroken ijver toewijden.

De *Staats-Courant* van Zondag behelst het volgend Koninklijk besluit:

WIJ WILLEM II, enz.

Op den eersten Zondag in de maand Mei dezes jaars, vereenigden zich, op Onze uitnoodiging, de ingezetenen van Nederland met Ons, om, in den hoogen nood waarin zij met bijna geheel Europa deelden, bij den andermaal mislukten oogst der noodzakelijkste voedingsmiddelen, van de genade des Almagtigen de redding af te smeeken die door geen menschelijk vermogen kon verkregen worden.

Sedert nam de algemeene druk steeds toe, en vele plaatsen werden voor volslagen hongersnood nog alleen behoed door de weldadigheid van bijzondere personen, waarvan zooveel in ons Vaderland steeds bereid zijn, om op de eerste roepstem van ongelukkigen, alle mogelijke hulp te bieden.

Met eene angstige bekommering zag men intusschen de toekomst te'emoet, want de overtuiging werd meer en meer gevestigd, dat, bij eene derde mislukking van den oogst, ook de rijkdom der vermogenden alsdan in het helpen en verzachten zou te kort schieten. Aller oogen waren dan ook hemelwaarts gewend, want alleen de Heer der natuur kon dien gewenschten oogst gebieden!

Thans zijn onze gebeden genadig verhoord. Een milde overvloed van bijna alle granen, voedingsmiddelen en vruchten verblijdt den landman in vele gewesten, terwijl in minder begunstigde oorden men althans reden heeft van dankbaarheid over de opbrengst der meeste gewassen.

Indien de nood bidden leert, verhoorde gebeden wekken tot danken! Wij zijn overtuigd dat den godsdienstigen Nederlander, wiens hart zeker reeds meermaals in afzondering dankbaar zijnen God en Vader heeft verheerlijkt, de gelegenheid welkom zal zijn, om op eene plechtige algemeene dankdag den Alzegenaar openlijk te loven.

Zoo is het, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

1°. Te bepalen, dat die plechtige dankdag zal plaats hebben op Zondag den 26sten September aanstaande;

2°. Onze Minister voor de Zaken der Hervormde en andere Eerediensten behalve de Roomsch-Katholieke, en Onzen Minister voor de Zaken der Roomsch-Katholieke Eeredienst aan te schrijven, om ongerwijld (ieder voor zooveel hem aangaat) de bedienaars van de godsdienst uit te noodigen, om op voormelden Zondag den zes en twintigsten dezer maand September, op de wijze welke met de gebruiken en instellingen van ieder kerkgenootschap overeenkomt, de openbare godsdienst-oefening op dezen plechtigen dag doelmatig in te rigten; vereenigende met de dankzeggingen voor zoo genadige verhooring onzer smeeking, en zoo groote redding uit den nood, vurige gebeden om den onmisbaren zegen van den Albestuurder; vooral ook deze gelegenheid waarnemende, om de tot erkentelijkheid gestemde harten, tevens op te leiden tot nederig besef van het onverdiende der goddelijke gunstbewijzen, en tot zoodanig godsdienstig en zedelijk gedrag, als de vrucht behoort te zijn van ootmoed en ware dankbaarheid.

Onze voornoemde Ministers zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

— Z. M. is gisteren namiddag ten 5 ure, in den besten welstand, van Hoogstdezelfs buitenlandsche reis te 's Hage teruggekeerd.

— H. K. H. Mevrouw de Prinses van Oranje is gisteren morgen met eenen specialen trein ten 6 ure van 's Hage naar Rotterdam

vertrokken, om vervolgens per stoomboot de reis naar Stuttgart voort te zetten. Het gevolg van H. K. H. bestaat uit den heer baron van Hardenbroek, kamerheer, mevrouw de douairière Falck en de freule van Pabst.

— Een der Frankforter bladen behelst een brief uit Berlijn, waarin verzekerd wordt dat een der presidenten van het hoog gerechtshof dier stad, belast is met de procedure tot echtscheiding tusschen prins Albert van Pruisen en prinses Marianne der Nederlanden, welke reeds sedert vele jaren gescheiden leven.

— Zijne Majesteit heeft bij besluiten van den 11den dezer, n°. 86, 87 en 88, goedgevonden,

1°. op het daartoe door hen gedaan verzoek het pensioen te verleenen, aan den luitenant-kolonel A. L. Akersloot van Houten, van het 4de regiment infanterie, en aan den kapitein G. H. Janssen, van het 5de regiment infanterie;

2°. te benoemen:

bij het departement van Oorlog, tot luitenant kolonel, den majoor B. J. Verstege, chef der afdeling personeel bij gemeld departement;

bij den plaatselijken staf, tot kapitein en plaats-majoor van de 3de klasse, den 1sten luitenant H. Brouwer, van het 7de regiment infanterie;

bij het 4de regiment infanterie, tot luitenant-kolonel, den majoor W. C. H. Meijners, van het 7de regiment infanterie;

bij het 5de regiment infanterie, tot kapitein der 3de klasse, den 1sten luitenant W. P. Klencke, van het korps;

bij het 6de regiment infanterie, tot kapitein van de 3de klasse, den 1sten luitenant J. J. Schoppé, van het regiment grenadiers en jagers;

bij het 7de regiment infanterie, tot majoor, den kapitein der 1ste klasse J. Scheltus, van het 6de regiment infanterie, en

3°. te verplaatsen:

bij de bataillons grenadiers van het regiment grenadiers en jagers, den 2den luitenant P. M. Netscher, van het 3de regiment infanterie.

— Bij besluit van 11 dezer heeft Z. M. aan Jhr. F. Michiels van Kessenich, op zijn verzoek, eervol verslag verleend, als district-commissaris van het district Roermond.

— Het Staatsblad behelst thans de wetten van den 9 Augustus jl., tot vaststelling der onderscheidene hoofdstukken van de Staatsbegroting voor de jaren 1848 en 1849. Uit deze wetten, die den 18 September zijn uitgegeven, ontleent men het volgende overzicht:

Staatsbl. Hoofdst.		1848.	1849.
No. 41,	I, Huis des Konings.	f 1,250,000.00	f 1,250,000.00
» 42,	II, De Hooze Colleg. van Staat en het Kabin. des Konings.	652,939.00	650,939.00
» 43,	III, Departement van Buitenlandsche Zaken.	341,933.00	340,933.00
» 44,	IV, Justitie.	2,490,734.00	2,491,364.00
» 45,	V, Binnenlandsche Zaken.	4,464,458.00	4,318,608.00
» 46,	VI, Hervormde Eeredienst enz.	1,649,896.52½	1,649,896.52½
» 47,	VII, Rooms-Kath. Eeredienst.	562,878.58½	562,376.18½
» 48,	VIII, Marine.	3,545,632.05	3,353,632.05
» 49,	IX A, Nationale Schuld.	36,291,156.33	36,271,811.33
» 50,	IX B, Finantien.	6,313,129.07½	6,276,909.07½
» 51,	X, Oorlog.	11,675,000.00	11,675,000.00
» 52,	XI, Kolonien.	88,696.20	88,696.00
» 53,	XII, Onvoorzien uitgaven.	400,000.00	400,000.00
		f 71,925,932.76½	f 71,530,164.16½

Daar echter het manaal cijfer der begroting van uitgaven door de som, van onvoorzien uitgaven vastgesteld, niet kon worden overschreden, zoo dient dezelve te worden afgetrokken f 400,000.00 f 400,000.00

Zoodat het wezenlijk cijfer der begr. beloopt. f 71,525,932.76½ f 71,130,164.16½

— De minister van finantien, daartoe door den Koning gemagtigd, heeft, onder dagtekening van den 17 dezer, ter kennis van het algemeen gebracht een bericht nopens de te geldemaking, krachtens art. 2 der wet van den 31 Maart 1847 (Staatsblad n°. 15), van duizend actien in de Nederlandsche Bank, aan het Rijk toebehoorende, ter bestrijding der uitgaven tot herstel van het Nederlandsche Muntwezen.

— Men schrijft uit Middelburg den 17. dezer: »Heden is door het Provinciaal Gerechtshof alhier uitspraak gedaan in de zaak ten laste van Simon Voorbeytel, broodbakker en winkelier, en Jacob Kerpestein, hoefsmid, beiden wonende te Bruinisse, welke behandeling verscheiden dagen geduurd heeft, en waarin negenveertig getuigen gehoord zijn. Het Hof heeft, bij een zeer breedvoerig gemotiveerd arrest, de beide beschuldigen schuldig verklaard, en wel de laatstgenoemde aan de misdaad van het verminken of uiterlijk schenden van zilveren nationale gangbare muntspecien; de eerstgenoemde aan misdadige deelneming aan het in omloop brengen van die verminkte of geschondene muntspecien, wetende dat de tweede beschuldigde die met een misdadig doel

verminkt of geschonden had, en hen beiden te dier zake veroordeeld tot de straf van het zwaaijen met het zwaard over het hoofd, en ieder tot een confinement in eene strafgevangenis voor den tijd van tien achtereenvolgende jaren, mitsgaders solidair in de kosten van den processe.»

— Zaterdag 11. heeft het provinciaal hof van Zuidholland uitspraak gedaan in de zaak van A. van Bevervoorde, schrijver van het weekblad *Asmodée*, beschuldigd van den Koning boosaardig in het openbaar te hebben gesmaad. Het hof heeft zich vereenigd met het gevoelen van de arrondissements-regtbank te 's Hage, dat de door den aangeklaagde gebezigde uitdrukkingen, »dat hij den Koning geene achting toedraagt, omdat degeen, die zich wil doen achten, zich achtingwaardig moet maken,» niet strafbaar zijn. Het hof heeft echter het vonnis van de regtbank vernietigd, uit hoofde de aangeklaagde niet had behooren te zijn vrijgesproken, maar van alle rechtsvervolging had behooren te zijn ontslagen, en heeft, op nieuw regt doende, in dien zin beslist; met veroordeeling van den Staat in de kosten.

— In den laten avond van den 17den dezer overleed in de residentie (ten huize van zijnen broeder) de hoog welgeboren heer jhr. C. F. Gevers, ridder der Militaire Willems-orde 4de klasse, versierd met de medaille van de Citadel van Antwerpen en het Metalen Kruis, luitenant ter zee 1ste klasse, en kommandant van Zijner Majesteits stoomschip *Samarang*.

— De algemeene verslagen, onlangs aan de Staten der onderscheidene provincien uitgebragt, wijzen een feit aan, waarop het nuttig kan zijn, de aandacht te vestigen. Volgens die verslagen bedroeg in 1846 over het geheele rijk: het aantal geboorten 100,198, dat is 8463 minder dan in het jaar 1845; het aantal gestorvenen 90,875, dat is 16,579 meer dan het jaar 1845; het aantal huwelijken 20,633, dat is 2,220 minder dan in het jaar 1845. Deze vermeerdering der sterfte en deze vermindering van het aantal geboorten en huwelijken hadden niet in eenige deelen des lands, maar min of meer gelijkmatig over het geheele Rijk plaats.

— Uithoofde van de geweldige stormen, kwam de Engelsche stoomboot *Lord John Russell*, welke een paar dagen te voren van Harlingen naar Londen vertrokken was, in den avond van den 17 aan den Helder terug uit zee, aan boord hebbende ruim 50 stuks dood rundvee en tusschen de 300 à 400 doode schapen.

— Uit Sneek schrijft men van den 19den dezer:

»Gisteren avond circa 7 ure, is een hevig onweder over deze stad en omstreken uitgebarsten, waarop kort daarna een brand werd waargenomen op eenigen afstand van hier, in eene zuidelijke rigting naar de dorpen Teroele en St. Nikolaasga; thans verneemt men, dat de bliksem is geslagen in eene boerenhuizinge, gelegen onder Teroele, in de grietenij Doniawarstal, naar men zegt bewoond door Jakob Hepkes Hepkema; en toebehoorende aan jhr. van Eisinga. De huizinge is geheel afgebrand.»

— In Vriesland blijven de muizen even talrijk als vroeger, en rigten zij in de velden bij voortduring groote verwoesting aan. Men zegt, dat zij werkzamer zijn dan ooit, nieuwe hopen en gangen maken en voorraad voor den winter bijeenbrengen, bestaande in vruchten, die nog op het land zijn, wortelen van paardenbloemen, enz. Ook beginnen zij de jonge planten van de winterrogge en van andere winter-vruchten af te vreten.

De in ons vorig Nummer aangekondigde vereeniging van de beide boogschuttersgezelschappen *St. Sebastiaan en de Eendragt*, heeft eergisteren plaats gehad. Tegen den middag begaven de beide gilden, voorafgegaan door het Muziek de *Harmonie*, zich in plechtigen optogt naar den *Zandberg*, buiten de Ginnekesche poort, alwaar de wedstrijd om het koningsshot weldra een aanvang nam. De koningsvogel werd getroffen door den heer J. A. F. van den Muysenbergh, die daarop met gejuich als koning van het gilde werd uitgeroepen. Het vereenigd gezelschap toog daarna weder stadwaarts, naar het vereenigingslokaal op de *Waag*, alwaar de avond broederlijk en feestig werd doorgebracht.

Het TOONEELGEZELSCHAP, onder de Zinspreuk: AAN DE WELDADIGHEID GEWIJD, aan hunne geëerde Stadgenooten.

Met genoegen herinneren wij ons den hijval welke ons voorleden winter, en vooral bij de laatste Voorstelling, mogt te beurt vallen, en deze ondubbelzinnige bewijzen van goedkeuring, strekt ons ten zekeren waarborg, dat onze pogingen, ook dezen winter, niet onbeloond zullen blijven.

Onze Voorstellingen zijn altijd ten voordeele der behoeftigen in het algemeen gegeven, doch thans drukt ons eene verpligting, die ons noodzaakt, voor ééne Representatie van dien regel af te wijken.

Door den dood van W. REINIGER, verloren wij een vriend en getrouw medehelper, doch zijne vrouw en vijf kinderen verloren hunnen behoeder en broodwinner, en daar wij, ingevolge het bij ons bestaande reglement, hem bij zijn leven voor zijne diensten niet hebben kunnen beloonen, achten wij ons echter verpligt, aan zijne weduwe en kinderen die hulp en bijstand te bewijzen, die in ons vermogen is. Wij zullen ten die einde op Maandag den 25sten October aanstaande, eene buitengewone Voorstelling geven, waarvan de zuivere opbrengst geheel ter harer benefice zal zijn, en daar wij overtuigd zijn dat ieder, die den overledene gekend heeft, in hem altijd een oprecht vriend, een braaf huisvader en getrouw waarnemer zijner pligten heeft gevonden, durven wij met vertrouwen hopen, dat onze pogingen met een goed gevolg zullen worden bekroond.

Daar echter de te geven voorstelling eenige buitengewone uitgaven vordert, zijn wij verpligt de Intekeningsprijs een weinig te verhoogen en te stellen op 60 Cents den Eersten en 40 Cents voor den Tweeden Rang, en wanneer het getal Intekenaren eenigzints belangrijk is, zullen er dien avond aan het Bureau geen kaartjes te bekomen zijn, ook zullen er geen Vrijskaartjes worden gegeven.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 20 September.

TARWE weder door schaarschte *f* 15 à 20- hooger verkocht: 128 *fl* bonte Poolsche *f* 430, 435; 127 *fl* dito *f* 435; 126 *fl* roode Koningsb. *f* 390.
 ROGGE tot verhoogde prijzen, met goeden handel; in Entr.: 116, 117 *fl* Archangel *f* 210, 213; 118 *fl* Petersb. *f* 213. In Cons.: 113 *fl* Petersb. *f* 200.
 GERST in één doen: 93, 94 *fl* Eider *f* 160, 162; 94 *fl* N. Vriesche Winter *f* 166.
 BOEKWEIT prijshoudend: 118 *fl* N. Gordijker *f* 255; 118 *fl* N. Amersf. *f* 265.
 KOOLZAAD: op 9 Vat., in Sept. en Oct. 63½ P. vl.; Nov. 64 P. vl.
 LIJNZAAD één doen: 112 *fl* Koningsb. *f* 292½; 110 *fl* Rigaasch *f* 292½; 108, 109 *fl* dito *f* 295.
 RAAPOLIE: op 6/w. *f* 37; Vlieg. *f* 36; in Mei eerstk. *f* 36½ à ¼; Oct. 35¾; Nov. en Dec. *f* 36.
 LIJNOLIE: op 6/w. *f* 33½; Vlieg. *f* 32½ à 33.
 HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 35.
 RAAPKOEKEN: *f* 80 à 84. — LIJNKOEKEN: *f* 10 à 13.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA, VAN DEN 21. SEPTEMBER 1847.

Het Nederl. Mudd Tarwe	van <i>f</i> 10,10 tot <i>f</i> 11,00.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» » 7,70 » » 8,40.
Het dito dito Rogge (Oude)	» » 0,00 » » 0,00.
Het dito dito Boekweit (Nieuwe) op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00 » » 8,00.
Het dito dito Boekweit (Nieuwe)	» » 6,60 » » 7,50.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	» » 0,19.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oenen vijf lood Nederl.	» » 0,19.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.	» » 0,29½.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	» » 0,33.
Een Nederl. pond Tarwe-meel	» » 0,38.
Een dito pond grof Tarwe-meel	» » 0,19.
Een dito pond Boter	» » 0,84.
Nieuwe Zand-Aardappelen (Vat of Mudd)	<i>f</i> 2,00 tot <i>f</i> 2,80.
Het 1000 Eiken Telhout	» » 2,80.
Het 1000 Doef Hout	» » 2,80.
De kar Spaanders	» » 2,95.
De » Struiken	» » 3,50.
De 100 Mutsaard	» » 3,10.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (21 September) was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. 53½; Id. 3 pCt. 64¾; dito op resc. 64¾; 4 pCt. 84¾; Amort. Syndic. 3½ pCt. 84; Handelm. 162¾; Spanje 14½; Id. van 810 p. st. 13½; 3 pCt. 28½; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 22½; Coupons Ardoin 12½; Portugez. te Lond. 23½; Id. 4 pCt. 23½; Binnenl. 5 pCt. 21½; Rusland 5 pCt. 103½; Id. 1828—29 102½; Certif. 1831—33 94½; 4 pCt. bij Hope 87½; Id. bij Stiegl. 87½; Certif. van Assign. 6 pCt. 68½; Oostenr. Metall. 5 pCt. 99½; Id. 2½ pCt. 50; Nap. bij L. en B. 89½; Id. bij Rothschild 91; Brazilië 85.

Advertentiën.

* * COMMISSARISSEN DIRECTEUREN over het TEEKEN-
 INSTITUUT dezer Stad, brengen bij deze ter kennis
 der Ingezetenen, dat de CURSUS voor het ONDERWIJS in
 de HAND- en BOUWTEEEKENKUNDE op gemeld Instituut,
 weder een aanvang nemen zal, op *Maandag na den 1sten Oc-
 tober aanstaande*, en dat diegenen, welke mogten verlangen
 daaraan deel te nemen, zich kunnen vervoegen aan het Locaal
 van hetzelfde Instituut, in de Eindstraat, Wijk A, N°. 26,
 alhier, op *Vrijdag den 24. dezer*, des namiddags ten *vijf
 ure*, alwaar alsdan tot de Inschrijving zal worden gevaceerd.
 BREDA, den 21. September 1847.

Names dezelve,
 De Secretaris Medelid van het Bestuur,
 W. VERLEGH.

Stoomboot Stad Geertruidenberg.

WINTERDIENST.

De afvaart van Geertruidenberg van 1 October
 tot en met den 31. Maart ingesloten, is bepaald:

's Maandags morgens ten *vijf ure*, en de overige dagen des mor-
 gens ten *zeven ure*, en van Rotterdam dagelijks des namiddags
 ten *een ure*, terwijl de Dienst des Zondags gedurende den Win-
 ter is gestaakt.

In verband met de Winterdienst zullen de op deze Boot rij-
 dende Deligences vertrekken:

Van BREDA des morgens ten *vijf ure*.
 » TILBURG » » » *drie en een half ure*,
 uitgenomen 's Maandags, als wanneer de uren van vertrek zijn:
 Van BREDA des morgens ten 3½ *ure*, en
 » TILBURG » » » *2 ure*.

Verkoop op Regterlijk Gezag.

Op *Maandag den zeven en twintigsten September 1800 zeven
 en veertig*, des voormiddags ten *tien ure*, zal men VERKOO-
 PING houden ten Woonhuize van ROCHUS RAAIJMAKERS,
 Bouwman, wonende te *Wouw*, van eenige MEUBILAIRE en
 andere ROERENDE GOEDEREN, bestaande in: Stoelen,
 Tafels, eene Huisklok, een Bureau, Bouw- en Melkgereedschap-
 pen, zeven en veertig stokken Beijen, ledige Beijenkorven, eenig
 Hooi, ongedorschte Tarwe, Rogge en Haver, eenige te velde op
 hoopen staande ongedorschte Boekweit, lange en korte Kar, twee
 Melkbeesten, een Vers, een Hokkeling, alsmede een afstands
 bruin Merriepaard en een zog Varken; mitsgaders eenig Koper-

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkens en Boekverkoopers.

Tin-, IJzer- en Blikwerken, Geleijegoederen, en hetgeen verder
 ten Verkoop zal worden aangeboden. — Alles tegen *kontante
 betaling*.

ZEGT HET VOORT.

BIJ L. E. BOSCH & ZONN TE UTRECHT,
 IS VAN DE PERS GEKOMEN,

en alom verkrijgbaar gesteld:

I. MOEDER EN KIND, ZANGEN DER LIEFDE

DOOR

F. WIJSMAN.

f 2,00.

Dit fraaie BOEKWERK is op de Tentoonstelling van *Inl.
 Kunst en Nijverheid* te bezigtigen geweest. Door groote moeite
 en kosten, aan deze uitgave besteed, is dezelve zoo fraai mogelijk
 geworden, en daarbij geheel ingerigt, om tot geschenk te dienen.

II. SOUVENIRS POÉTIQUES

DÉDIÉS A

Mr. LE VICOMTE DE CHATEAUBRIAND,

PAR

AUGUSTE CLAVAREAU.

f 1,60.

III. DE VLINDER, N°. 8,

KEUR VAN HISTORISCHE EN ROMANTISCHE VERHALEN.

Prijs per jaargang van 12 deeltjes *f* 3,60.

Dit maandschrift bevat, behalve eene keur van romantische
 stukken, eene rubriek getiteld DE MAAND, in welken men steeds
 het gebeurde van de verloopene maand aangeteekend vindt.

DE MAAND van het thans verschénen nommer bevat onderan-
 deren eene beschrijving van het Zangersfeest te Arnhem en van
 den moord des hertogs *de Prasin*. Bij dit laatste is een platte
 grond gevoegd van het terrein des moords, zoodat men gemakke-
 lijker den loop der zaak zich kan voorstellen.

EN IV. DE DRIE EERSTE AFLEVERINGEN VAN DEN
 NIEUWEN

SPEKTATOR,

KRITISCH EN HISTORISCH KUNSTBLAD.

Waarvan elken 15. der maand eene aflevering verschijnt.

* * Bij den Boekhandelaar J. J. TIJL, te Zwolle, is van de
 pers gekomen en alom te bekomen:

MIJNE REIS-PORTEFEUILLE OF OMZWERVINGEN

DOOR

OVERIJSEL,

IN 'T NAJAAR VAN 1846.

DOOR H. BOOM, NEEF VAN DEN DRENTSCHEN ASSESSOR.

De prijs voor de Inteekenaren is *f* 1. buiten Inteekening *f* 1.25.
 De Inteekening blijft nog opengesteld tot het in 't licht verschij-
 nen der 2^e Aflevering.

P.S. De tweede aflevering is reeds ter perse en geeft ook een
*naauwkeurig berigt aangaande den beruchten Twent-
 schen moordenaar, HUTTEN KLAAS, op den 3 Sept. 1775,
 buiten Oldenzaal geradbraakt.*

LEES-INGRIGTING

VOOR

DAGELIJKS VERSCHIJNENDE DAGBLADEN,

VOOR DRIE, ZES EN TWAALF MAANDEN ABONNEMENT,

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA.

- 1°. Nederlandsche Staats-Courant.
- 2°. Nieuwe Amsterdamsche Courant en Algemeen Handelsblad.
- 3°. Haarlemsche Courant.
- 4°. Nieuwe Rotterdamsche Courant.
- 5°. Journal des Débats Politiques et Littéraires.
- 6°. Le Commerce Belge.

1°. De lees-abonnementen van de DAGBLADEN kunnen voor niet
 minder dan voor 3 maanden genomen worden.

2°. De tijd van lezing wordt, zoo veel doenlijk, tot genoegen
 der Geabonneerden geschikt.

3°. Een nauwlettend persoon is uitsluitend met de rond-
 brenging belast en stelt zich verantwoordelijk voor de
 geregelde bezorging der *Dagbladen*.

Bij Bovengemelden is tevens gelegenheid tot het abonneren voor
 het lezen der BOEKWERKEN in hunne

Nederduitsche en Fransche Leesbibliotheek,

Bestaande uit ruim vijf duizend Boekdeelen.

De Voorwaarden zijn: Voor 14 dagen 50 Cent, eene maand *f* 1,00,
 3 maanden *f* 2,75, 6 maanden *f* 5,00, een jaar *f* 9,00. Een en
 ander breedvoerig in den Catalogus der Bibliotheek vermeld.